

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Metropolis Salisbvr gensis

Continens. Fvndationes Et Erectiones Monasteriorvm, Et Ecclesiarum
Collegiatarum, &c. per Boiarum, ac loca quædam vicina

Hund, Wiguleus

Monachii, 1620

Bulla Domini Bartholomæi Legati.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13591

& Conuentus Monasterij S. Nicolai in *Ramsauv*, per Priorem soliti gubernari ordinis Sancti *Augustini Frisingen*. Dioc. quod Venerabilis frater noster *Henricus* Episcopus & Capitulum *Ratisponen*. super annuo censu viginti librarum monetae *Monacen*. in partibus illis currentis ipsis, per quondam *Georgium Fauenberg-her* iuniorem laicum pie erogato & ad dictum Monasterium legitime pertinente iniuriantur eisdem. Ideoque fraternitati tuae per apostolica scripta mandamus quatinus vocatis qui fuerint euocandi & auditis hinc inde propositis quod iustum fuerit appellatione remota decernas faciens quod decreueris ab ipso Episcopo auctoritate nostra ab aliis vero per censuram Ecclesiasticam, firmiter obseruari. Testes autem qui fuerint nominati si se gratis, odio vel timore subtraxerint, censura simili appellatione cessante compellas veritati testimonium perhibere. Datum *Roma* apud sanctum *Petrum*, Anno incarnationis Dominicae M. CCCC. septuagesimo quarto, octauo Idus Octobris, Pontificatus nostri anno quarto.

R^{ca} grat.

N. de Benris,

Bulla Domini Bartholomaei Legati.

Bartholomaeus de *Maraschiis*. Episcopus ciuitatis *Castelli*, ad *Alemanniam* ac vniuersa & singula prouincias, ciuitates, terras & loca *Germania* sacro Romano Imperio illiusque Electoribus subiecta Apostolicae sedis cum plena potestate, legati de latere Nuntius, & orator R^{do} patri *Vdalrico* Episcopo *Adrimitano* ac dilectis nobis in Christo Praeposito beate *Mariae* in *Garsis Saltzeburgen*. Dioc. & *Mathiae Kynth* Canonico *Eysteren*: ecclesiarum salutem in Domino sempiternam. Pius fidelium votis per quae praesertim diuini cultus augmentum & Ecclesiarum ac personarum ecclesiasticarum procuretur decentia libenter animus eaq; fauoribus prosequimur oportunis. sane sicut exhibita nobis nuper pro parte dilecti filij Nobilis viri *Sigismundi de Fravberg*, Baronis & Domini loci in *Hage Frisingen*: Dioc. petitio continebat quod dictus *Sigismundus* de propria salute recogitans ac cupiens diuinum ampliari cultum, nec non terrena pro caelestibus & transitoria pro aeternis felici commercio commutare, quandam Ecclesiam in suo territorio Comitatus *Hage Frisingen*: Dioc. sub vocabulo S. *Wolfgangi in der Swindaw* de nouo ex elemosinis Christi fidelium vt eadem petitio subiungebat constructam & nondum consecratam nec ecclesiasticis beneficiis insignitam consecrari & ecclesiasticis beneficiis ornari cupiens ex elemosinis, quas Christi fideles pro animarum suarum salute ac deuotione ad ipsum sanctum *Wolfgangum* ibidem pro maiori parte porrexerunt, & etiam partim ex bonis sibi & maioribus suis a Deo collatis certos annuos redditus tricentorum florenorum auri *Renen*: vel circa ad effectum in dicta Ecclesia S. *Wolfgangi* beneficium fundandi emi & comparari ipse maioresque sui successiue procurarunt & emerunt, licet magnam partem cum pacto de retrouendendo, quae quidem bona, fructus, redditus & prouentus idem *Sigismundus* ecclesiasticae potestati & ditioni effectualiter subijcere, & in dicta Ecclesia Sancti *Wolfgangi* in *der Schwindaw* vnum perpetuum beneficium quod dignitas sit & Praepositura

ANNO

nuncupetur fundare ac illud de bonis prædictis pro vno Præposito qui sub se habeat quatuor presbyteros manuales dotare desiderans dictos trecentos floren: Renen. pro diuini cultus augmento distribui & dispensari ac alia fieri & concedi in hunc qui sequitur modum humiliter postulauit. In primis idem *Sigismundus* cupit beneficium in prædicta Ecclesia sancti *Wolfgangi* fundandam & erigendam esse dignitatem & appellari Præposituram cuiusque pro tempore possessorem, Præpositum in dignitate constitutum quam vult dotare prout etiam dotasse asseruit dictis tricenis florenis Renen; annuis, pro maiori tamen parte ex eleemosynis inibi à Christi fidelibus porrectis vt præmittitur emptis & comparatis etiam cum pacto de retrouendendo. Idem vult quod Præpositus pro tempore existens sit astrictus ad tenendum cum dicta dote tricentorum florenorum Renen: quatuor honestos presbyteros & vnum Magistrum Scholæ quibus faciat expensas honestas & decentes absque tamen potu, ita quod mensa nuda verisimiliter attingat quatuordecim florenos Renen: pro quolibet annuatim. Et vltra hoc vt dicti presbyteri & Magister Scholæ honestius & competentius se sustentare possint, cuiuslibet ex presbyteris dare teneatur singulis annis floren: Renen: viginti sex & Magistro Scholæ duodecim in quatuor temporibus annis cum scitu seu præsentia patroni absque mora. Idem item Præpositus teneatur vltra præmissa suis expensis ordinare vtensilia & necessaria domus & tres familiares tenere quorum duo clerici sunt, qui tam in Ecclesia ad diuina officia peragenda quam extra dictis Præposito & presbyteris seruire & necessaria ministrare teneantur. Tertius verò custodiendi & ornandi Ecclesiam eiusque bona conseruandi habeat officium & quatuor floren: Renen: ab ipso Præposito pro suo Salario annuatim. Item quod idem Præpositus teneatur & sit astrictus ad continuam & personalem residentiam dictæ Præposituræ & antequam instituatur esse Sacerdos vel infra annum presbyter fieri nec non ad diuina officia laudabiliter singulis dieb. peragenda ita quod singulis dieb. duæ missæ ad minus celebrentur, quarum vna summo mane legatur, alia verò ante prandium hora consueta tractim cantu *Gregoriano* & hora vesperarum vespere solenniter decantentur. Item quod Præpositus prædictus singulis dieb. dominicis teneatur per se vel alium ex dictis presbyteris populo Euangelium exponere & verbum Dei declarare, Item quod idem Præpositus possit & valeat dictam Ecclesiam sancti *Wolfgangi* quotiens eam execrari & pollui contingat reconciliare, nec non tam ipse quam presbyteri confessiones Christi fidelium sibi confiteri volentium & præsertim peregrinorum & forensium libere audire & absolueri eisque de commissis per eos salutarem poenitentiam iniungere ac sacramenta Ecclesiastica ministrare & illa ibidem laudabiliter conseruare nullius super hoc licentia requisita. Item Magister Scholæ teneatur & sit astrictus inuenes ibidem existentes & illuc confluentes fideliter informare & singulis diebus dominicis & festiuis cum suis Scholaribus summam missam in adiutorium dictorum presbyterorum decantare. Item quod idem Præpositus sit astrictus dictos presbyteros suscipere & acceptare de scitu & consensu & ad nominationem ipsius pro tempore patroni, ita vt non dissoluti sed honesti acceptentur licentienturque si malæ conuersationis, regiminis & vitæ fuerint, vel alias patrono pro tempore non placuerit. Item quod de eleemosynis ad Ecclesiam sancti *Wolfgangi* prædictam à Christi fidelibus pro reparatione & fabrica & ornamentis ipsius Ecclesiæ ad diuini cultus augmentum hæcenus porrectis & porrigendis, datis seu dandis, oblati & offerendis, exceptis eleemosynis quæ sub diuinis officiis ad altare dum ibidem cantatur vel legitur missa in pecunia offeruntur, Præpositus seu quisque alius se nequaquam intromittat aut in.

in suum vsum conuertere præsumat, sed patronus pro tempore vna cum Præposito per se vel alium percipiat & eleemosynas ipsas ac legata & relicta quæcunque pro reparatione & manutentione ipsius ecclesiæ & ornamentorum dispenset & distribuatur, redditus vltiores emat & numerum presbyterorum, Ecclesiæ ornamenta, missas & diuinum cultum pro augmento reddituum quoque augeat, neque in alium vsum conuertat seu conuertere permittat, itaque quotiescunque redditus ad quadraginta florenos Renen. augeri contingat, totiens vnus alter presbyter honestæ vitæ deputetur & prioribus adiungatur, prouiso tamen prius Ecclesiæ necessitatibus. Item quod præfatus *Sigismundus de Fraunberg* & successores sint & debeant esse patroni, tutores & aduocati dictæ Ecclesiæ sancti *Wolfgangi* ac ad eoidem ius patronatus seu nominandi, præsentandi & deputandi personam idoneam ad dictam præposituram tam primaria vice quam postea quotiens eam vacare contigerit, spectet & pertineat absque medio & primo remaneat & remanere debeat apud ipsum *Sigismundum* per tempus vitæ suæ, postea verò deuoluatur ac eo ipso sit deuolutum ad hæredes suos legitimos per lineam masculinam descendentes masculini sexus & illius cognominis & prosapiæ *Fraunberg*, ita quod semper antiquior de dicta prosapia *Fraunberg* ex præfato *Sigismundo* descendens masculini sexus dummodo tamen sit Dominus & possessor realis in toto vel in parte Comitatus & castri simul *Hage* & non alius debeat esse patronus, tutor, gubernator & aduocatus, dictæ Ecclesiæ & Præposituræ *S. Wolfgangi*, Deficientibus autem heredibus legitimis masculini sexus ex dicto *Sigismundo* descendentibus, ex tunc dictum ius præsentandi, tuendi & aduocandi vt præfertur deuoluatur, spectet, & pertineat ad antiquiorem illius nominis & prosapiæ *Fraunberg* qui tamen sit Dominus & realis possessor in toto vel in parte dicti Comitatus & castri simul *Hage* vt præmittitur. Si autem dictum castrum & comitatum *Hage* ad alios alterius nominis & familiæ *Fraunberg* quomodocumque deuenire cõtingeret, ita quod nullus ex familia *Fraunberg* neque castrum neque comitatum in toto vel in parte teneret & possideret, ex tunc dictum ius patronatus & deputandi cum suis annexis sic deuolutum spectet & remaneat semper apud antiquiorem illius familiæ *Fraunberg*, ita quod dicta Præpositura *S. Wolfgangi* non cedat sub aliqua seu alicuius collatione, prouisione, dispositione, commenda, gratia seu reservatione in præiudicium & gravamen iuris præsentandi vt præfertur. Institutio autem personæ idoneæ per patronum pro tempore ad dictam Præposituram præsentata spectet & pertineat ad ordinarium loci pro tempore Episcopum *Frisingen*: ita quod patronus pro tempore teneatur Præpositum instituendum Reuerendo Domino pro tempore Episcopo *Frisingen*: præsentare & idem Episcopus personam sic ad dictam Præposituram præsentatam instituere & absque morâ dispendio in forma prout moris est inuestire, qui si id facere recusauerit seu neglexerit & institutionem yltra mensem distulerit, ex tunc idem pro tempore patronus possit ac valeat Præpositum instituendum præsentare. Reuerendo patri Domino Præposito pro tempore Beatæ *Mariæ in Garfis Saltzburghen*: Dioc. qui dictum præsentatum instituere & inuestire teneatur & sit astrictus. Iam vero post erectionem Præposituræ & sic primaria vice duntaxat liberum sit & voluntarium ipsi *Sigismundo* Præpositum instituendum, præsentare vel præfato Domino Episcopo *Frisingen*: vel ipsi Præposito beatæ *Mariæ in Garfis* prout sibi magis placuerit. Item quia dictorum trecentorum florenorum Renen: maior pars est empta cum pacto de retrouendendo, ideo dictus *Sigismundus* patronus petit ipsam præposituram illo non obstante erigi & dictam dotem sibi incorporari, dummodo idem *Sigismundus* Patronus obliget se & succes-

successores suos pro tempore patronos, quod quotiens dictos redditus cum pacto de retrouendendo emptos redimi & liberari contingat quod ex tunc pecuniam ex huiusmodi redemptione & venditione habitam quantocius in alios redditus annuos tanti valoris assistentia dicti Præpositi conuertere velit & sita frictus omni mora & negligētia sepositis & donec illud non fecerit, de propria substātia defectum huiusmodi pecuniarum ne diuinus cultus minuatur seu negligatur supplere. Item quod idem Præpositus pro tempore huiusmodi suam Præposituram nequaquā simpliciter vel ex causā permutationis per se vel aliū in Rom. curia vel extra eam resignare præsumat, aut alias quomodolibet dimittat, seu à residentia personali, vltra tempus vnus mensis sub pœnis amissionis fructum Præposituræ vnus anni fabricæ aplicandorum recedat & abesse præsumat sine expresso consensu ipsius patroni ad hoc interueniente. Item q. quilibet Præpositus ad dictam Præposituram præsentandus & quilibet presbyter in capellanum assumendus & deputandus antequam instituatur & assumatur debeat & teneatur ad sancta Dei Euangelia in manib. dicti patroni pro tempore existentis iurare, qui hoc iuramentum recipere possit vel se alias ad hoc sub pœnis Cameræ apostolicæ obligare seipsum de hoc supportare noluerit q. prædicta oīa & singula velit diligenter obseruare, attendere, facere, & pro posse adimplere, & cōtra eadē directe vel indirecte de iure vel de facto quouis q̄sico colore p se vel aliū seu alios venire nec aliquid cōtra præmissa impetrare seu impetrari facere aut impetratis & concessis etiā modo proprio aliquo modo vti sub pœnis detestabilis piurii priuationis & amotionis ab ipsa Præpositura nec non Cameræ apostolicæ ac aliis per Reuerendum patrem Dñm Episcopum *Frisingen.* pro tempore existentem infligendis & moderandis. Et vt præmissa omnia & singula plenum robur & firmamentum non obstantibus quibuscūque fortirentur, diuinus cultus augmentaretur dictisq; Præposito & presbyteris non solum virtutis amore sed etiam formidine pœnæ delinquendi & vagandi auferretur occasio ipsaque Ecclesia S. *Wolfgangi* & eius cimiteriū cōsecraretur nobis fuit pro parte dicti *Sigismundi* Baronis humiliter supplicatum quatenus fundationi, dotationi, ordinationi, articulis & statutis prædictis robur apostolicæ firmitatis adicere nec non Ecclesiam sancti *Wolfgangi* prædictam consecrare, beneficium fundatum & dotatum cum prædicta ordinatione creare & in Præposituram erigere, ius patronatus sibi & successoribus suis prædictis referuare, redditus emptos & emendos etiam cum pacto de retrouendendo à laicæ potestatis onere eximere ac præmissa omnia & singula in oībus suis articulis cōcenta ratificare & approbare & concessa nobis facultatis vigore auctoritate nostram interponere atq; votis suis in præmissis annuere de benignitate apostolica dignaremur Nos igitur qui apostolicæ sedis omnimoda potestate legati de latere fungimur & auctoritate, quique diuinum cultum intensius affectamus desideriis & de præmissis certam non habentes notitiam minimumque à dicta Ecclesia sancti *Wolfgangi* distantes huiusmodi supplicationibus inclinati mandamus quatenus nos vel duo aut vnus vestrum super præmissis omnibus & singulis & eorum circumstantiis vniuersis concessa nobis facultatis vigore, apostolica auctoritate summarie informetis, & si per informationem huiusmodi ipsum beneficium fundandum & erigendum modo præmissis dotatum existere & Ecclesiam S. *Wolfgangi* prædictam in Comitatu & territorio dicti *Sigismundi* constructam & nondū consecratam esse reperiretis, super quo vestra oneramus conscientiam, illud in Præposituram quæ dignitas sit & Præpositura nūcupetur & eius pro tempore possessor Præpositus in dignitate constitutus, dicta auctoritate erigatis & creare non obmittatis, ita quod postquam dictum bene-

bene-

beneficium erectum fuerit in Præposituram, Præpositum pro tempore omnibus & singulis priuilegiis, in unitatibus, concessionibus, antelationibus & insigniis quibus, aliarum etiam collegiarum Ecclesiarum Præpositi gaudent, & potuerunt gaudere potiri & uti debere & posse decernatis, ius patronatus seu presentandi personam ad dictam Præposituram ydoneam dicto *Sigismundo* & suis successoribus, ut præfertur pleno iure reseruetis, fructus, redditus, & proventus emptos & emendos etiam cum pacto de retrouendendo ab onere laicæ potestatis liberetis, ac ipsi Præpositi pro tempore postquam Ecclesia *S. Wolfgangi* consecrata fuerit, quotiens deinde eam execrari & pollui contingat recõciliandi potestatem tribuatis à qua tamen prius per aliquem Episcopum benedicta ordinatione quotque & articulos statuta ac omnia & singula præmissa in omnibus & singulis suis punctis ratificetis, approbetis & obseruare faciatis, ac omnia alia que pro diuini cultus augmento ac in præmissis necessario fore noueritis seu quomodolibet opportuna exequi & peragere procuretis. Contradictores quoslibet rebelles & prædicta non obseruantes per censuram Ecclesiasticam compescendo irritumque & inane decernendo si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attemptari, non obstantibus præmissis ac cõstitutionibus & ordinationibus, apostolicis cæterisque in contrarium facientibus, quibuscunque. Et quia Ecclesiarum consecratio episcopali ordini est annexa, ideo tibi *Vadrico* Episcopo *Adrimitano* prædicto soli committimus & mandamus quatenus Ecclesiam *S. Wolfgangi* personaliter accedens eam eiusque cimiterium benedicere & consecrare ac alia circa præmissa fieri solita facere & execrare studeas & exequaris diligenter. In quorum omnium & singulorum fidem has nostras litteras fieri fecimus, & sigilli nostri appensione communiri. Datum in opido *Ingolstatt* *Eysleren*. Dioc. Anno à Natiuitate Domini Millesimo, quadringentesimo, octuagesimo quarto. Nonis Aprilis, Pontificatus sanctissimi in Christo patris & Domini nostri Domini *Sixti* diuina prouidentia Papæ quarti, anno tertio decimo.

L. Ritus.

Innocentius P. P. VIII.

Venerabilis frater & dilecti filij salutem & apostolicam benedictionem. Exponi nobis fecit dilectus filius *Sigismundus* de *Fravberg* Baro. Quod cum ipse quandam Ecclesiam *S. Wolfgangi* in *Souindauv* in territorio suo de nouo constructam & nondum consecratam nec Ecclesiasticis beneficiis insignitam consecrari & inibi beneficium quod dignitas sit & præpositura appellaretur erigi facere desideraret, litteras à Venerabili fratre B. Episcopo ciuitatis *Castelli*, tunc in illis partibus apostolicæ sedis nuncio impetrauit, vobisque iudicibus, in eis deputatis dedit in mandatis, quatinus vos de dote ipsi Ecclesie assignata informaretis, Præposituram huiusmodi erigeretis & alia faceretis, prout in ipsis litteris plenius dicitur contineri. Quarum tenores hic haberi volumus pro sufficienter expressis. Verum sicut eadem expositio subiungebat, antequam dictæ litteræ presentatæ, & Præpositura erigi incepta fuisset, idem Episcopus Prouinciæ sibi decretam exiuit, dubitaturque nunc an vos huiusmodi litteras exequi possitis. super quo nobis præfatus *Sigismundus* de oportuno supplicari remedio curauit. Nos ad omnem ambiguitatem tollendam vobis presentium tenore committimus ac mandamus, quatenus litteras præfati Episcopi etiam quo ad consecrandam Ecclesiam in omnibus & per omnia, absque tamen iuris alieni præiudicio vos